

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۳۹۲

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

نام کتاب: فارسی پنجم دبستان - بنویسیم - ۲۰/۱

مؤلفان: پریچهر جبلی آده، دکتر حسن ذوالفقاری، اسماعیل سالمی، دکتر محمد رضا سنگری،

غلامرضا عمرانی، دکتر حسین قاسم‌پور مقدم، محمد میرکیانی و فرح نجاران

ویرایش: واحد ویرایش دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره‌ی کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

مدیر هنری: مجید ذاکری‌یونسی

طراح گرافیک و طراح جلد: امیر نساجی

تصویرگران: محمد حسین تهرانی، مانا نبوی فرهنگد

طراح خط رایانه‌ای: کامران انصاری

صفحه‌آرا: مریم نصرتی

ناشر: اداره‌ی کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۰۹۲۶۶-۸۸۳۰، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹.

وب سایت: www.chap.sch.ir

چاپخانه: شرکت افست «سهامی عام» (WWW.Offset.ir)

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ نهم ۱۳۹۲

حق چاپ محفوظ است.

ISBN 964-05-1426-8

شابک ۹۶۴-۰۵-۱۴۲۶-۸

سروهای سرفراز آمدند
عاشقان به پیشواز آمدند

تا تو ای بهار تازه آمدی
مثل رودخانه‌های پرخروش

باغ‌ها بهار شد زبوی باد
آفتاب را به دشت هدیه داد

دسته‌دسته گل شکفت درزمین
آسمان برای چشم روشنی

مقدمه

- ۲ درس اول ● الهی ●
- ۶ فعالیت‌های تکمیلی ●

فصل اول: نهادها

- ۸ درس دوم ● دوست صمیمی و دانا ●
- ۱۱ انشای هفته ●
- ۱۲ درس سوم ● کتاب‌های مرجع ●
- ۱۷ انشای هفته ●
- ۱۸ فعالیت‌های تکمیلی ●

فصل دوم: بهداشت

- ۲۰ درس چهارم ● سرودی برای پاکی ●
- ۲۵ انشای هفته ●
- ۲۶ درس پنجم ● شجاعت ●
- ۳۰ انشای هفته ●
- ۳۱ فعالیت‌های تکمیلی ●
- ۳۲ درس ششم ● آزاد ●

فصل سوم: اخلاق فردی و اجتماعی

- ۳۶ درس هفتم ● این گونه باشیم ●
- ۴۰ انشای هفته ●

۴۱	فعالیت‌های تکمیلی	●
۴۲	خدمت به مردم، عبادت است	●
۴۵	انشای هفته	●
۴۶	تو نیکی می‌کن و در دجله انداز	●
۵۱	انشای هفته	●
۵۲	فعالیت‌های تکمیلی	●

فصل چهارم: دانش و دانشمندان

۵۴	داستان یک بیمارستان	●
۵۹	انشای هفته	●
۶۰	رایانه	●
۶۴	انشای هفته	●
۶۵	فعالیت‌های تکمیلی	●
۶۶	دو ستاره‌ی درخشان	●
۷۰	انشای هفته	●

فصل پنجم: دینی

۷۲	روزی که باران می‌بارید	●
۷۶	انشای هفته	●
۷۷	فعالیت‌های تکمیلی	●
۷۸	طوفان نوح (علیه السلام)	●
۸۲	انشای هفته	●

فصل ششم: ملی و میهنی

- ۸۴ درس پانزدهم ●
- سرود ملی ●
- ۸۸ انشای هفته ●
- ۸۹ فعالیت‌های تکمیلی ●
- ۹۰ درس شانزدهم ●
- آریوبرزن ●
- ۹۴ انشای هفته ●

فصل هفتم: طبیعت

- ۹۶ درس هفدهم ●
- صدای پای بهار ●
- ۱۰۰ انشای هفته ●
- ۱۰۱ فعالیت‌های تکمیلی ●
- ۱۰۲ درس هجدهم ●
- اگر طبیعت زیبای ایران نباشد،... ●
- ۱۰۶ انشای هفته ●

فصل هشتم: هنر و ادب

- ۱۰۸ درس نوزدهم ●
- حافظ ●
- ۱۱۲ انشای هفته ●
- ۱۱۳ فعالیت‌های تکمیلی ●
- ۱۱۴ درس بیستم ●
- نگارگر ●
- ۱۱۷ انشای هفته ●
- ۱۱۸ درس بیست و یکم ●
- آزاد ●
- ۱۲۱ فعالیت‌های تکمیلی ●
- ۱۲۲ درس بیست و دوم ●
- گل‌هایی از گلزار ادب ●
- ۱۲۶ انشای هفته ●

پروردگار بزرگ و مهربان را سپاس می‌گوییم و امیدواریم با لطف خویش در همه‌ی مراحل آموزش و یادگیری، یاریگر ما باشد.

معلم عزیز و آموزگار گرامی، برای ژرفا بخشیدن به یادگیری و کمک به جریان آموزش، توجه به نکات زیر، ضروری است:

۱- در این کتاب (بنویسیم) به هنگام آموزش، به رویکرد تحلیلی و در کتاب بخوانیم به رویکرد کلی توجه داریم اگرچه در برخی از بخش‌های هر دو کتاب به تناسب موضوع، به هر دو رویکرد نیز توجه شده است.

۲- خطّ تحریری که در متن درس‌های بخوانیم به کار گرفته شده است، سرمشق نوشتار دانش‌آموزان در این کتاب است. فعالیت‌های رونویسی و تمرین‌های نوشتن در حدّ لازم برای تقویت خط و افزایش توانایی زیبانویسی گنجانده شده است.

۳- با توجه به این که فعالیت‌های متنوع نوشتاری برای خطّ تحریری در این کتاب پیش‌بینی شده است، نیازی به دفتر مشق جداگانه و تمرین‌های اضافی نیست، مگر در شرایط خاص، که آموزگاران محترم با هماهنگی و بر پایه‌ی تشخیص خود عمل می‌نمایند.

۴- برای آشنایی دانش‌آموزان عزیز، با خطّ خوش و زیبانویسی و گونه‌های مختلف نوشتن، برخی از واژه‌ها به هر دو شکل «نسخ» و «تحریری» در متن درس نوشته شده است مانند فجر و فجر. لازم است در آموزش به این دو صورت نوشتاری توجه شود. اما در ارزش‌یابی درس املا آن چه مهمّ است درست‌نویسی شکل املائی کلمات است نه نوع خطّ آن، بنابراین املائی کلمه‌ی فجر یا فجر هر دو صحیح است.

۵- صفحه‌ای سفید با عنوان «فعالیت‌های تکمیلی» در پایان هر درس گنجانده شده است. آموزگاران محترم می‌توانند بنا به تشخیص خود و نیاز یادگیری دانش‌آموزان، تمرین‌های متنوع و مناسبی را طراحی کنند. به این ترتیب آموزش و ارزش‌یابی درس املا در برگه یا دفتری مستقل انجام خواهد گرفت.

۶- خانه‌های خالی (جدول) کنار صفحه‌ها بیانگر ارزش‌یابی توصیفی (کیفی) از عملکرد دانش‌آموز است.

این کتاب، هماهنگ با تغییرات بخوانیم پایه‌ی سوم، در شورای برنامه‌ریزی و تألیف و کار گروه ویژه‌ی دوره‌ی ابتدایی گروه زبان و ادبیات فارسی بازنگری شد. از همه‌ی آموزگاران و کارشناسان که در این کار ما را همراهی کرده‌اند، سپاس‌گزاریم.

گروه زبان و ادبیات فارسی

دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی